

KIS-459 – Gl. -thèque

(GE – 17 07 94)

Meur a ziskoulm zo bet arveret da luniañ kevatalioù Br. d'an termenou Gl. dre -
thèque :

Br. **-ti** g. a gaver endeo war GON.FB. er stumm **léorti** "bibliothèque" (ar stavell). Hiziv e tenner da arverañ Br. **levrdi** gant ar c'hemeradur "stal ma prener levrioù".

Br. **-aoueg**, bet degaset hep mar gant VALLEE en termen **levraoueg** "collection de livres". Hiziv ez intenter ar ger evel oc'h aroueziñ ken an dastumad levrioù, ken ar pezh arrebeuri, ken ar stavell ma emaint. Kalzik e vez korvoet hiziv al lostger : **filmaoueg, pladennaoueg, gouleviaoueg** ha betek **mediaoueg** a lenner war un adeilad kêr en Oriant.

Anat eo avat ned eo ket **-aoueg** evit talvout e pep degouezh. E GSTL., da envel dastumad ar goulevioù hag an treugennadoù, e kinnigan a-dal da Gl. *bibliothèque* ha da Sz. *library*, ar Br. **mezarc'h** b. (< Br. *arc'h* dastumet enni elfennoù *mezoniell*).

Evelkent ne spir ket c'hoazh bodad an diskoulmoù-se. Yann-Baol AN NOALLEG a sav kudenn ar Gl. *vidéothèque*, a zo e gwir unan e-touez re all : *cinémathèque, ludothèque, sonothèque*, h.a. Anat eo e ve teusk diskoulmoù evel **skeudenndi, c'hoariaoueg, sonarc'h** (evel ma'z eo kamm kavaden Oriantiz gant o **media(a)oueg**). A dra sur ne ve ket dreistezhomm d'ar Br. piaouañ ul lostger all kevatal d'ar Gl. *-thèque*.

E-ser hon eskemmoù pellgomz, hon eus YBLN ha me degaset pep a guchennad danvez lostgerioù, bewech arnodet war an tomm ha dezvarnet :

Br. *-tek*, amprest eeun diouzh ar Gl. (o vousvenegiñ Br. *toag* dezneuziadur istorel al La. *theca*, kavet e Br. *toagenn*, a'm eus korvoet a-du-rall e GEVE.ms., da skouer en termen *toagoù ar bolc'h*, Gl. *thèques folliculaires*). Koulskoude, puilh a-walc'h eo al loazioù keltiek evit ma klaskfemp hon chañs ganto ur wech ouzhpenn.

Br. **-ti, -ma** zo engwezhiet frank endeo en dermenadurezh gant durc'hadurioù ster ledan ha gwell moarvat tremen hep o sammañ gant ur c'hemeradur nevez.

Br. **-tesk** zo bet graet anv anezhañ; *-tesk* zo nes da *-tek* ent sonel (perzh mat pe fall ?), zo nes ivez da *-teks* (lostger amprestet diouzh an Et. hag, e-touez gerioù all, en termen **videoteks** — perzh fall anat ar wech-mañ).

Br. **-dod**, un disterig pelloc'h a-fet ster ("lakadur, lec'hiadur"), zo bet distaolet dre abegoù sonel, pa'z eo bet kavet amfrazh.

Klasket 'm eus ober ar renabl eus an danvez lostgerioù diuzadus. Da sturgeoù e'm eus kemeret : ¹|"dastum" ²|"en un egorenn vevennek". Setu va fesketadenn :

Br. **-kant** "cercle; groupement, rassemblement; plénitude, perfection". E arverañ a reomp e-barzh *amgant, kantañ, eskantañ, kengantañ* gant un durc'hadur ster o pouezañ war geal an disparti egorel, pell a-walc'h e gwir diouzh ar c'hemeradur a glaskomp dec'heriañ amañ.

Br. **-kled** (< Br. *klet, kledour*; Kb. *clyd* "shelter, cosy place, warmth, refuge"), a hañval bezañ re engwezhiet e tu ar c'healioù "repu, gwarez"; hetadus eo e ve klet al lec'h ma tastumer kasedoù pe filmoù, met ned eo ket ret !

Br. **-klud** ("amas, tas, rassemblement") a glotje moarvat, ma ne vije ket rekizet ar stirann-mañ kalzik endeo er yezh arnevez : *kludañ, treuzkludañ* h.a., gant sterioù arbennik e lavar an Armerzh hag ar Stlenneg.

Br. **-kor** ("cercle, enclos", evel e Br. *avalgor*, Kb. *bangor* — "kor ar bann", eleze "lec'h kloz ma reer sonerezh", Gl. *discothèque*, na petra !). Siwazh, rekizet eo bet ar ger e meur a arver all ha dreist-holl en ur poent ma'z eo diziouerus, evel kevatal d'an Et. *-cycle* e reoù eus e gemeradurioù, er Vevoniezh : Br. *analgor* "cycle respiratoire", *nergor* "cycle de multiplication (cellulaire)" hag er Stlenneg : *kor lenn, lenngor* "cycle de lecture".

Br. **-korzh** (< Br. *koskor(zh)*, Kb. *cordd* "tribe, clan, family; multitude, troop") a hañval diaes da zedalvezout en degouezh-mañ pa sell ouzh an dud dreist-holl.

Br. **-kraou, -krao, -gwal**, bet studiet gant Goulven PENNAOD war *Ogam XIII* 6 1961, a dalvez ivez "cercle, enceinte, clôture". Nemet e ve diaes ober gant *-kraou* pe zoken *-krao* pa ouzer e vezont en arver bepred (ha pebezh arver, mar grafemp da skouer *songraou* eus ar Gl. *sonothèque* !). Evit Br. *gwal*, e ran gantañ a-benn ar fin

evel kevatal d'ar Sz. *board* er Stlenneg evel m'en kaver en termen *printed circuit board* (Br. *gwal amred enlouc'het*).

Br. **-kuntell** zo dezhañ ivez ar ster "collegio, dastumad, bodadenn" hag arveret eo bet kalzik er Politikerezh ha bremañ er Stlenneg. Ouzhpenn se, ma ne c'haller ket tamall dezhañ e ziv silabenn, ez eo gwell a dra sur degas bepred kedrannoù ar berrañ gwellañ.

Br. **-rank**. Studiet eo bet ar ger gant Goulven PENNAOD war *Hor Yezh* 42, 1964, pp.5-8 ha diskouezet ez eo unan e-touez deveradoù niverus ur wrizienn Ie., gantañ an durc'hadur ster "bodadur, dastumadur", a gaver e Kb. *rhanc* "meeting", *cyfranc* "meeting ; battle", e hBr. *cuuranc* "rassemblement; ost" (DGVB, p 126), e lituaneg *rĩnkti, renkù* "bodañ", h.a. Tro 'm boa bet da ginnig ar ger er Vezekniezh gant an despizad : "daspugnadur ha chagadur ul liñvenn en ul lec'h eus ar c'horf" (KIS-162, La-07, p. 36) — abaoe e'm eus kavet un disentez all (dav eo lavarout, diwar vont, ne oa ket soliet an elfennadur a raen eus Kb. *llyngranc* ma welen ar gedrann *rhanc* pa ve da gavout, hervez GPC, ar gedrann *cranc*). Bezet pe vezet, e hañval din ez eo betek henn **-rank** ar spletusañ, ac'hoel an andispletusañ, eus an danvez lostgerioù imbours'het evit luniañ ur c'hevatal d'ar Gl. *-thèque*. Krediñ a rafen kinnig : Br. **mediarank, videorank, kasedrank, filmrank, bandennrank, kantenrank, pladenrank, sonrank, goulevrank**, h.a.